

ΣΤ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ, ΑΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται μια σειρά νομοθετικών, λειτουργικών και οργανωτικών προτάσεων για τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης στις οποίες κατέληξε ο Συνήγορος του Πολίτη, κρίνοντας ότι η αντιμετώπιση ορισμένων από τα θέματα που έχει διερευνήσει απαιτούν είτε τη μεταβολή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου είτε την αναδιάρθρωση της οργάνωσης και της λειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών.

Στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζονται προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη τις οποίες υλοποίησε η διοίκηση, εν όλω ή εν μέρει. Η Αρχή είχε διατυπώσει τις προτάσεις αυτές σε ετήσιες εκθέσεις προηγούμενων ετών, σε ειδικές εκθέσεις ή ακόμη και σε πορίσματα στο πλαίσιο του χειρισμού συγκεκριμένων υποθέσεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

1. Θέμα: Άδεια παραμονής συζύγων ελληνικών πολιτών ή πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. κεφ. Ε.1, 3.8.1.5)

Με τις Οδηγίες 90/364 ΕΟΚ, 68/360 ΕΟΚ και 73/148 ΕΟΚ, προς τις οποίες η ελληνική νομοθεσία έχει εναρμονιστεί με τα ΠΔ 278/1992, 499/1987 και 525/1983, ορίζεται η πενταετία ως ελάχιστο χρονικό όριο ισχύος της άδειας παραμονής σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλοδαπών μελών οικογένειας πολίτη της ΕΕ και λαμβάνεται ειδική μέριμνα (διαδικαστικές διευκολύνσεις) για τους αλλοδαπούς ανιόντες ή κατιόντες του αλλοδαπού συζύγου.

Ωστόσο, η παράγραφος 1 του άρθρου 33 του Ν. 2910/2001, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του ίδιου νόμου, ορίζει ότι στην αλλοδαπή σύζυγο έλληνα πολίτη ή πολίτη της ΕΕ χορηγείται άδεια παραμονής μέγιστης διάρκειας πέντε ετών. Εξάλλου, ο Ν. 2910/2001 δεν επιφυλάσσει καμία ειδική μέριμνα στα αλλοδαπά μέλη οικογένειας πολίτη της ΕΕ, τα οποία αντιμετωπίζονται όπως όλοι οι υπόλοιποι αλλοδαποί. Τέλος, η αίτηση για τη χορήγηση της σχετικής άδειας συνοδεύεται από παράβολο 150.000 δρχ., το ύψος του οποίου εμποδίζει πολλούς από τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν αίτηση, και δυσχεραίνει σε βαθμό δυσανάλογο προς τον σκοπό του την κοινή οικογενειακή ζωή που θα προέκυπτε

από τη διαμονή όλων των μελών της οικογένειας στην ίδια χώρα.

Προτείνεται:

Η επαναφορά σε ισχύ των ρυθμίσεων των προαναφερόμενων ΠΔ, με παράλληλη πρόβλεψη αναλογικής εφαρμογής τους και στα αλλοδαπά μέλη οικογένειας έλληνα υπηκόου.

2. Θέμα: Διαδικασία εξέτασης υποθέσεων ιθαγένειας - ύψος παραβόλου για την εξέταση αιτημάτων πολιτογράφησης (βλ. κεφ. Ε.1, 3.7.2.1)

Οι υποθέσεις χορήγησης της ελληνικής ιθαγένειας απαιτούν εκ φύσεως χρονοβόρα έρευνα. Αυτό όμως δεν είναι αρκετό για να δικαιολογήσει τις πολυετείς συχνά –ελλείπει συγκεκριμένης προθεσμίας– καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην εξέταση των σχετικών αιτημάτων. Σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες δυσλειτουργίες του Τμήματος Ιθαγένειας του ΥΠΕΣΔΔΑ, οι καθυστερήσεις αυτές επιβαρύνουν αδικαιολόγητα τους ενδιαφερομένους. Εξάλλου, η καθιέρωση παραβόλου 500.000 δρχ. για την υποβολή αιτημάτων πολιτογράφησης (με τον Ν. 2910/2001) υπερβαίνει κατά πολύ τον θεμιτό σκοπό του περιορισμού του αριθμού των αιτούντων, πλήττοντας κυρίως τις οικονομικά ασθενέστερες ομάδες, όπως οι ομογενείς από ανατολικές χώρες, διάφορες υποβαθμισμένες ομάδες του εγχώριου πληθυσμού, όπως οι αντιθαγενείς, και βέβαια όσους έχουν γεννηθεί και διαμένουν στη χώρα, συνήθως μάλιστα ως συγγενείς ελλήνων πολιτών.

Προτείνεται:

α) Η πρόβλεψη προθεσμίας μεγάλης διάρκειας (δεκαοκτάμηνης ή διετούς) σε συνδυασμό με τη ρητή ρύθμιση ότι η άπρακτη παρέλευση της συνεπάγεται απόρριψη του αιτήματος χορήγησης ιθαγένειας.

β) Ορθολογικότερη διοικητική οργάνωση και αξιοποίηση της πληροφορικής τεχνογνωσίας, για την αντιμετώπιση των υπόλοιπων δυσλειτουργιών στο Τμήμα Ιθαγένειας του ΥΠΕΣΔΔΑ.

γ) Δραστική μείωση της τιμής του παραβόλου που απαιτείται για την υποβολή αιτημάτων πολιτογράφησης.

3. Θέμα: Αποκλεισμός γυναικών από θέσεις εργατών καθαριότητας στον Δήμο Βύρωνα Αττικής (βλ. κεφ. Ε.1, 3.4.1.1)

Σύμφωνα με το Σύνταγμα (άρθρο 4, παράγρ. 1 και 2) και το κοινοτικό δίκαιο (Οδηγία 76/207 ΕΟΚ), ο αποκλεισμός γυναικών από θέσεις

εργατών καθαριότητας δήμου είναι αντίθετος με την αρχή της ισότητας των πολιτών, καθώς και με την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φύλου κατά την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας του δημόσιου τομέα. Όπως ορίζει η σχετική νομολογία, οι εξαιρούμενες δραστηριότητες και οι συνθήκες άσκησής τους πρέπει να προσδιορίζονται με ειδική διάταξη νόμου, και μάλιστα με πρόσφορα κριτήρια που συνιστούν αποχρώντα λόγο για τη θέσπιση τέτοιων περιορισμών.

Προτείνεται:

Η αντικατάσταση της αόριστης διάταξης του άρθρου 10, παράγρ. 3 του Ν. 1414/1984 περί προσωπικού ΟΤΑ με ειδική πρόβλεψη που θα περιγράφει τα συγκεκριμένα καθήκοντα θέσεων εργαζομένων στους δήμους και τις συνθήκες άσκησής τους, ώστε οι γυναίκες να αποκλείονται από αυτά μόνο με βάση πρόσφορα κριτήρια. Επίσης, προτείνεται ο σαφής προσδιορισμός στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του Δήμου Βύρωνα των συγκεκριμένων θέσεων στις οποίες δεν μπορούν να προσληφθούν γυναίκες, με ρητή αναφορά των συγκεκριμένων εξαιρούμενων καθηκόντων, με βάση πρόσφορα κριτήρια.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

1. Θέμα: Πράξεις χαρακτηρισμού για τον δασικό ή μη χαρακτήρα εκτάσεων εντός περιοχών που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες (βλ. κεφ. Ε.3, 3.6.2)

Τις περισσότερες φορές τα δασαρχεία χαρακτηρίζουν ανεπιφύλακτα ως δασικές ή μη εκτάσεις και οικοπέδα σε περιοχές που έχουν ήδη κηρυχθεί αναδασωτέες. Συνήθως ακολουθεί η υποβολή ενστάσεων στις αρμόδιες επιτροπές επίλυσης δασικών αμφισβητήσεων. Όμως, με τον κατά περίπτωση χαρακτηρισμό οικοπέδων, τα οποία με βάση τις αποφάσεις αναδάσωσης θα έπρεπε να θεωρούνται κατά τεκμήριο δασικά, παρέχεται η δυνατότητα άσκησης αθέμιτων πιέσεων στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, και τελικά, όπως έχει αποφανθεί και το Συμβούλιο της Επικρατείας με πρόσφατη νομολογία του (βλ. ιδίως ΣΤΕ 178/2000), υπονομεύεται η κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων.

Προτείνεται:

Η έκδοση εγκυκλίων ώστε να καταστεί σαφές ότι σε εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες δεν έχει εφαρμογή η προσωρινή επίλυση δασικών αμφισβητήσεων και γενικότερα η διαδικασία του άρθρου 14 του Ν. 998/1979 και πάντως, εάν έχει ήδη αρχίσει η διαδικασία, κωλύεται η πρόοδος και η περάτωσή της.

2. Θέμα: Βεβαιώσεις και πράξεις χαρακτηρισμού από τον αρμόδιο δασάρχη για τον δασικό ή μη χαρακτήρα εκτάσεων (βλ. κεφ. Ε.3, 3.6.2)

Υστερα από την πρόβλεψη ειδικής ενδικοφανούς διαδικασίας από τον Ν. 998/1979, είναι παράτυπες βεβαιώσεις που εκδόθηκαν για τον δασικό ή μη χαρακτήρα οικοπέδων, ιδίως κατά τη δεκαετία του 1980 και συνήθως υπό το κράτος πιέσεων. Ωστόσο, οι βεβαιώσεις αυτές δεν είναι δυνατόν να ανακληθούν σήμερα και επομένως διατηρούν την ισχύ τους ως δεσμευτικές πράξεις χαρακτηρισμού, με τον όρο βέβαια ότι τηρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις δημοσιότητας και προκύπτει πλήρως η ταυτότητα του ακινήτου. Η κατάσταση αυτή, όμως, οδηγεί στην έκδοση πλήθους νέων πράξεων χαρακτηρισμού για τις ίδιες εκτάσεις και τελικά έχει ως αποτέλεσμα την άμβλυση της προστασίας των δασών.

Προτείνεται:

Η έκδοση νέας, πληρέστερης εγκυκλίου, με την οποία θα διευκρινίζεται ότι οι βεβαιώσεις και τα έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα που έχουν χορηγηθεί μετά την ισχύ του Ν. 998/1979 για τον δασικό ή μη χαρακτήρα οικοπέδων αποκτούν, με τις προβλεπόμενες διατυπώσεις δημοσιότητας, ισχύ πράξης χαρακτηρισμού από δασάρχη, μόνον υπό τις ειδικές αυστηρές προϋποθέσεις του Ν. 998/1979, ελλείψει των οποίων τα δασαρχεία προβαίνουν αυτεπάγγελα στην έκδοση νέων πράξεων χαρακτηρισμού της επίμαχης έκτασης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

1. Θέμα: Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων (βλ. κεφ. Ε.3, 3.1.2, 3.5.1, 3.5.2, 3.5.6)

Πολλές μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) δεν περιέχουν το σύνολο των στοιχείων που απαιτούνται ώστε να θεωρείται πλήρεις.

Εξάλλου, η ομάδα μελέτης δεν περιλαμβάνει πάντοτε μέλη όλων των απαιτούμενων ειδικοτήτων. Τέλος, η δυνατότητα χορήγησης αδειών σε βιομηχανίες χωρίς ρητή έγκριση της υποβαλλόμενης ΜΠΕ μέσα στη νόμιμη προθεσμία αντίκειται στην προστασία του περιβάλλοντος όπως επιτάσσει το Σύνταγμα. Παράλληλα, η δυνατότητα ενημέρωσης των πολιτών και συμμετοχής τους στη σχετική διαδικασία (μέσω της υποβολής ενστάσεων και υπομνημάτων) περιορίζεται σημαντικά, ενώ παραβιάζεται και το συνταγματικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα της πληροφόρησής τους.

Προτείνεται:

α) Ο καθορισμός των προδιαγραφών εκπόνησης των ΜΠΕ για κάθε είδους δραστηριότητα, με ειδική αναφορά των επιπτώσεων στο νερό, στον αέρα κ.λπ., και η πρόβλεψη υποχρεωτικής επανεκτίμησης αυτών των επιπτώσεων σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, ανάλογα με τη δραστηριότητα ή το έργο.

β) Ο προσδιορισμός των ειδικοτήτων των μελετητών, η συμμετοχή των οποίων απαιτείται στις ΜΠΕ, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας.

γ) Η πρόβλεψη ιδιαίτερης προκήρυξης και ανάθεσης των περιβαλλοντικών μελετών για κάθε έργο.

δ) Η παρακολούθηση, ειδικότερα με τη μορφή της συλλογής δειγμάτων, των περιβαλλοντικών όρων ως μέρους των γενικότερων όρων που τίθενται συνολικά για την υλοποίηση ενός έργου και η ανάληψη μέρους του σχετικού κόστους από τον κύριο του έργου ή της δραστηριότητας.

ε) Η δημιουργία ειδικού εργαστηρίου δημόσιου χαρακτήρα για τη συλλογή και την ανάλυση δειγμάτων.

στ) Ο τακτικός έλεγχος της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων από ανεξάρτητη επιτροπή ή ακόμη και από ανεξάρτητη αρχή.

ζ) Η κατάργηση της παραγράφου 9 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 και της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του Ν. 2516/1997, με τις οποίες προβλέπεται η σιωπηρή έγκριση της ΜΠΕ, και αντί αυτών η πρόβλεψη αιτιολογημένης γνώμης της διοίκησης μέσα σε προθεσμία, η παρέλευση της οποίας θα ισοδυναμεί με σιωπηρή άρνηση.

2. Θέμα: Γενικό πολεοδομικό σχέδιο (βλ. κεφ. Ε.3, 3.5.3)

Μετά την τροποποίηση της παραγράφου 9

του άρθρου 4 του Ν. 2508/1997, πολλές υπηρεσίες θεωρούν ότι έπαυσαν να ισχύουν ως προς τις χρήσεις γης οι περιορισμοί των γενικών πολεοδομικών σχεδίων (ΓΠΣ), που είχαν εγκριθεί πριν τεθεί σε ισχύ ο Ν. 2508/1997. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι να εκδίδονται οικοδομικές άδειες ακόμη και για κτίρια που δεν συμβιβάζονται με τη χρήση γης που προβλέπει το εγκεκριμένο ΓΠΣ. Όμως, με τον τρόπο αυτόν καταστρατηγείται ο πολεοδομικός σχεδιασμός. Άλλωστε, στην ίδια την εισηγητική έκθεση του Ν. 2508/1997 διευκρινίζεται ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις του Ν. 1337/1983 σχετικά με τις χρήσεις γης εξακολουθούν να ισχύουν.

Προτείνεται:

Η αναδιατύπωση της παραγράφου 9 του άρθρου 4 του Ν. 2508/1997 ως εξής: «Για τα γενικά πολεοδομικά σχέδια (ΓΠΣ) που εγκρίθηκαν πριν από την έκδοση του παρόντος νόμου ισχύουν οι απαγορεύσεις του Ν. 1337/1983» ή εναλλακτικά: «οι απαγορεύσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο και αφορούν στον συντελεστή δόμησης δεν ισχύουν στις περιοχές ΓΠΣ εγκεκριμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Για τα ΓΠΣ που εγκρίθηκαν πριν από την έκδοση του νόμου αυτού ισχύουν οι απαγορεύσεις του Ν. 1337/1983».

3. Θέμα: Έλεγχος των πηγών θορύβου (βλ. κεφ. Ε.3, 3.1.1)

Ο θόρυβος αποτελεί μεν πηγή ρύπανσης, όμως η ισχύουσα νομοθεσία και ιδίως το ΠΔ 1180/1981 δεν προβλέπει επαρκή μέτρα για τον έλεγχο και τον περιορισμό των εκπομπών θορύβου.

Προτείνεται:

Ο νομοθετικός καθορισμός προδιαγραφών για μελέτες ηχομόνωσης, οι οποίες θα συντάσσονται από εξειδικευμένους μηχανικούς, κατόχους μελετητικών πτυχίων ειδικής κατηγορίας που θα δημιουργηθεί. Επίσης, προτείνεται ο καθορισμός διαφορετικών ορίων εκπομπής θορύβου για την ημέρα και τη νύχτα και η πρόβλεψη περιπτώσεων ηχορύπανσης από κτύπους ή ήχους που εμφανίζουν περιοδικότητα.

4. Θέμα: Ανεξέλεγκτη χρήση αποθηκών για την εγκατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού (βλ. κεφ. Ε.3, 3.1.2, 3.5.1)

Η έλλειψη νομοθετικής ρύθμισης της λει-

τουργίας αποθηκών με εγκατεστημένο μηχανολογικό εξοπλισμό έχει ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση του περιβάλλοντος και την όχληση των περιοίκων.

Προτείνεται:

Η απαγόρευση της χρήσης βοηθητικών χώρων αποθηκών για την αποθήκευση ορισμένων υλικών και ιδίως χημικών, σιδήρου και μαρμάρου. Επίσης, ο δραστηκός περιορισμός της χρήσης εποχούμενων γερανών ή περονοφόρων μηχανημάτων για τη μεταφορά υλικών σε αποθήκες, έτσι ώστε να επιτρέπεται η χρήση τους σε περιοχές αμιγούς και γενικής κατοικίας μόνο σε περιπτώσεις μετακομίσεων ή για τη μεταφορά υλικών που χρησιμοποιούνται για τη συντήρηση ή την κατασκευή οικοδομών.

5. Θέμα: Δυσλειτουργίες στην καταγραφή και την κατεδάφιση αυθαιρέτων (βλ. κεφ. Ε.3, 3.4.2)

Κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας η οποία διέπει τις αυθαίρετες κατασκευές διαπιστώνεται, ακόμη και ύστερα από τελεσιδικές δικαστικές αποφάσεις, σοβαρή ολιγωρία της διοίκησης απέναντι σε συχνά μη αναστρέψιμες καταστρεπτικές επεμβάσεις ιδιωτών. Μεταξύ των σοβαρότερων αιτιών για αυτή την κατάσταση συγκαταλέγονται η ελλιπής ενημέρωση των αρμόδιων υπαλλήλων στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, οι σοβαρές ελλείψεις μηχανοργάνωσης και υλικοτεχνικής υποδομής των υπηρεσιών αυτών, η έλλειψη πιστώσεων και η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων φορέων (ΥΠΕΧΩΔΕ, περιφέρειες, νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις), όπως και η συχνά διαφαινόμενη απουσία πολιτικής βούλησης για την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων που αφορούν στο ιδιαίτερα ευαίσθητο αυτό ζήτημα.

Προτείνεται:

α) Η διαρκής επιμόρφωση και ενημέρωση των υπαλλήλων σε θέματα εφαρμογής της σχετικής πολυδαίδαλης νομοθεσίας.

β) Η κατάργηση των μικρών πολεοδομικών γραφείων, που υπολειπονται για πολλά χρόνια, και η μεταφορά του προσωπικού τους σε μεγαλύτερα.

γ) Η μηχανοργάνωση όλων των πολεοδομικών υπηρεσιών και η δημιουργία ηλεκτρονικού δικτύου άμεσης επικοινωνίας των υπηρεσιών, με στόχο την ενιαία αντιμετώπιση όμοιων υποθέσεων.

δ) Η επιτάχυνση των διαδικασιών επέκτασης

των πολεοδομικών σχεδίων και η νομοθετική πρόβλεψη συνοπτικών διαδικασιών ελέγχου της τυχόν νομιμοποίησης αυθαιρέτων, αφού ληφθούν υπόψη τα άρθρα 15, παράγρ. 2 και 16, παράγρ. 1 του Ν. 1337/ 1983 (όπως τροποποιήθηκαν).

ε) Η αφαίρεση της αποκλειστικής αρμοδιότητας για την κατεδάφιση των αυθαιρέτων κατασκευών από τους αιρετούς φορείς και ενδεχομένως η σύσταση ειδικού φορέα, με πρωτοβουλία και εποπτεία του ΥΠΕΧΩΔΕ και του ΥΠΕΣΔΔΑ, που θα εδρεύει στην εκάστοτε περιφέρεια και θα ασκεί αυτή την αρμοδιότητα σε συνεργασία με τους δήμους.

στ) Η υποχρεωτική κατεδάφιση, με ευθύνη των αρμόδιων υπουργών και μέσα σε ρητή εύλογη προθεσμία, των αυθαιρέτων κατασκευών που έχουν ανεγερθεί σε περιοχές προστασίας της φύσης και σε περιοχές ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος, με ειδική προτεραιότητα στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

6. Θέμα: Νομιμοποίηση αυθαιρέτων κατασκευών με βάση το άρθρο 22 του Ν. 1577/1985 (βλ. κεφ. Ε.3, 3.4.2)

Σε πολλές περιπτώσεις, η σύνταξη έκθεσης αυτοψίας για αυθαίρετη κατασκευή και η επιβολή του σχετικού προστίμου ακολουθούνται από τη νομιμοποίηση της κατασκευής, με βάση σχετική διάταξη (παράγρ. 3 του άρθρου 22 του Ν. 1577/1985, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγρ. 3 του άρθρου 19 του Ν. 2831/2000), σύμφωνα με την οποία είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί με μεταγενέστερη άδεια κατασκευή στερούμενη οικοδομικής άδειας, με τη μόνη προϋπόθεση ότι δεν συντρέχει παράβαση των πολεοδομικών διατάξεων.

Η διάταξη ενθαρρύνει την ανέγερση αυθαιρέτων κατασκευών. Πέραν αυτού, συνεπάγεται την εκ των υστέρων έγκριση της μελέτης που κατατίθεται για τη νομιμοποίηση της κατασκευής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι αυτή είτε έχει ανεγερθεί χωρίς μελέτη είτε, ακόμη και εάν υπήρξε μελέτη, δεν υπήρξε, νόμιμα τουλάχιστον, επιβλέπων μηχανικός. Με τον τρόπο αυτόν ουσιαστικά καταργούνται εγγυήσεις πρωταρχικής σημασίας για την ασφαλή ανέγερση των κατασκευών.

Προτείνεται:

Η κατάργηση της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 22 του Ν. 1577/1985 (ΓΟΚ), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 19 του Ν. 2831/2000 όσον αφορά

στη νομιμοποίηση κτισμάτων που ανεγέρθηκαν χωρίς άδεια. Κατ' ελάχιστον, προτείνεται η τροποποίηση της ίδιας παραγράφου, ώστε να καταστεί δυνατός ο αυτεπάγγελτος έλεγχος, με πλήρη φάκελο δικαιολογητικών («ακτινογραφίες» κ.ά.), της ασφάλειας των κτισμάτων και των οικοδομών που έχουν ήδη ανεγερθεί, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τα χρησιμοποιηθέντα υλικά και την εν γένει στατικότητα του κτίσματος. Τέλος, προτείνεται να προβλεφθεί η εγγραφή ρητής μνείας στο στέλεχος της άδειας, ότι αυτή εκδίδεται με στόχο τη νομιμοποίηση του κτίσματος.

7. Θέμα: Κενά στις ρυθμίσεις της νέας νομοθεσίας για τον αιγιαλό και την παραλία (βλ. κεφ. Ε.3, 3.2.1, 3.4.4)

Η νέα νομοθεσία για τον αιγιαλό (Ν. 2971/2001) δεν μεριμνά για τα μεμονωμένα διατηρητέα κτίρια, τους παραδοσιακούς οικισμούς και για όσους υφίστανται πριν από το 1923, μέρος των οποίων βρίσκεται σε αιγιαλό ή παραλία, ούτε προβλέπει συγκεκριμένες προδιαγραφές για τη διατήρηση κτιρίων.

Προτείνεται:

α) Σε οικισμούς που υφίστανται πριν από το 1923, εάν μεν υπάρχει σχέδιο πόλεως, ο αιγιαλός να εκτείνεται το πολύ έως το όριο της εγγύτερης οικοδομικής γραμμής. Ελλείψει σχεδίου πόλεως, η διατήρηση των οικοδομών που υπήρχαν το 1923 ή κατά την έκδοση του ΑΝ 2344/1940, μόνον εφόσον η ύπαρξή τους τεκμηριώνεται επαρκώς με αεροφωτογραφίες, τοπογραφικά σχέδια, φωτογραφίες, γκραβούρες ή, τέλος, με συμβόλαια αγοραπωλησιών.

β) Η αναλογική εφαρμογή αυτών των μέτρων και σε περιπτώσεις μεμονωμένων διατηρητέων κτιρίων ή παλαιών κτιρίων βιομηχανικού χαρακτήρα, αποθηκών, καθώς και κτιρίων τα οποία έχουν παραχωρηθεί από το δημόσιο.

γ) Για τη διατήρηση κτιρίων τα οποία δεν έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα με τη συνήθη διαδικασία, η πρόβλεψη σύνταξης υποχρεωτικής αιτιολογικής έκθεσης, στην οποία θα γίνεται αναφορά στην ταυτότητα της περιοχής και στην ιστορία της, σε ενδεδειγμένες κοινωφελείς χρήσεις και θα βεβαιώνεται ότι αυτά τα κτίρια δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον.

δ) Η παραχώρηση των μη κατεδαφιζόμενων κτισμάτων στους μέχρι σήμερα κατόχους τους έναντι συμβολικού τιμήματος.

ε) Σε οριοθετημένους παραδοσιακούς οικισ-

μούς, ο καθορισμός του αιγιαλού ανεξάρτητα από την οικοδομική γραμμή και από τα τυχόν υφιστάμενα κτίσματα (χωρίς πάντως να επηρεάζεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς), με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατασκευής έργων ή έκδοσης νέων οικοδομικών αδειών.

στ) Να επιτρέπεται η ανοικοδόμηση μεταξύ υφιστάμενων παραδοσιακών κτισμάτων του αιγιαλού μόνον όταν πρόκειται για πυκνοδομημένα τμήματα του οικισμού και εφόσον ο καθορισμός της οικοδομικής γραμμής αντιστοιχεί στη διαμόρφωσή της από τα ήδη υφιστάμενα κτίρια, σύμφωνα με την εξειδίκευση της έννοιας της πυκνής δόμησης στην παράγραφο 8 του άρθρου 8 του ΠΔ της 2.3.1981.

ζ) Η ρητή νομοθετική πρόβλεψη ότι η ζώνη παραλίας παραμένει οπωσδήποτε αδόμητη και στη φυσική της κατάσταση και η επέκταση της ίδιας απαγόρευσης σε ό,τι αφορά τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

8. Θέμα: Δόμηση σε οικοπέδα που τέμνονται από το όριο παραδοσιακού οικισμού (βλ. κεφ. Ε.3, 3.3.1)

Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του ΠΔ της 24.4.1985 καθιερώνει πλασματική αρτιότητα των οικοπέδων που τέμνονται από το όριο οικισμού κάτω των 2000 κατοίκων. Δεν είναι, ωστόσο, σαφές εάν επιτρέπεται η οικοδόμηση του οικοπέδου και στο εκτός του ορίου οικισμού τμήμα του ούτε λαμβάνεται υπόψη ο τυχόν περιβαλλοντικός κίνδυνος χαρακτήρας του οικισμού και της εκτός του ορίου έκτασης του οικοπέδου.

Προτείνεται:

Η ρητή πρόβλεψη, με τροποποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ΠΔ της 24.4.1985, ότι σε αυτές τις περιπτώσεις

α) το προς ανέγερση κτίσμα πρέπει να οικοδομείται στο σύνολό του εντός των ορίων του οικισμού, χωρίς να είναι απαραίτητο να εξαντλείται ο συντελεστής δόμησης, αλλιώς το οικοπέδο θεωρείται άρτιο μόνον όταν στα όρια του οικισμού περιλαμβάνεται το 50% της προβλεπόμενης αρτιότητας,

β) σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από την έκταση του οικοπέδου, η οικοδόμηση εκτός των ορίων του οικισμού επιτρέπεται μόνο κατά το τμήμα που καλύπτει την εντός των ορίων του οικισμού αρτιότητα και με την προϋπόθεση ότι η επέκταση του οικισμού στο τμήμα αυτό θα είναι σύμφωνη προς τους κανόνες καθορισμού των ορίων οικισμού και

τη νομοθεσία για το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον, και

γ) τα όρια των οικισμών καθορίζονται με συντεταγμένες.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

1. Θέμα: Απαιτήση ειδικής άδειας για την ίδρυση και τη λειτουργία ευκτήριων οίκων (βλ. κεφ. Ε.1, 3.1.1.1)

Οι ισχύουσες ρυθμίσεις (των ΑΝ 1363/1938, 1369/1938 και 1672/1939, όπως και του ΒΔ 20.5/2.6.39) για την ίδρυση και τη λειτουργία ευκτήριων οίκων απαιτούν ειδική προηγούμενη άδεια, κατ' απόκλιση από τα γενικώς ισχύοντα και σε αντίθεση προς την επιταγή του Συντάγματος για «ακώλυτη» άσκηση της λατρείας. Το Σύνταγμα επιτρέπει μόνο την εκ των υστέρων λήψη κατασταλτικών μέτρων για τη διαφύλαξη της δημόσιας τάξης και των χρηστών ηθών ή για την αντιμετώπιση τυχόν προσοπλισμού. Σε ανάλογη διαπίστωση έχει προβεί και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (απόφαση «Μανουσάκης και λοιποί κατά Ελλάδα» της 26.9.1996), κρίνοντας ότι το καθεστώς της προηγούμενης άδειας δεν συνάδει προς το άρθρο 9 της ΕΣΔΑ, παρά μόνο κατά το μέτρο που αποσκοπεί στον έλεγχο της συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων.

Προτείνεται:

Η τροποποίηση των προαναφερόμενων διατάξεων, έτσι ώστε να αφαιρεθεί από την αδειοδοτούσα αρχή κάθε δυνατότητα κρίσεων σκοπιμότητας ως προς την «πραγματική ανάγκη» ανέγερσης ναού και προκειμένου η ανέγερση ευκτήριων οίκων να υπάγεται μόνο σε αμιγώς κτιριολογικούς προηγούμενους ελέγχους (πολεοδομικούς, υγειονομικούς και άλλους συναφείς).

2. Θέμα: Αλλαγή των προϋποθέσεων για την άσκηση του επαγγέλματος από τους αποφοίτους των μέσων Τεχνικών Επαγγελματικών Σχολών (βλ. κεφ. Ε.4, 5.2.4)

Με τον Ν. 2640/1998 ορίστηκε ότι η τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση παρέχεται στα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια και ότι με απόφαση του αρμόδιου υπουργού οι Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές μετατρέπονται σε ΤΕΕ Α' Κύκλου. Στη συνέχεια, μεταβάλλοντας ριζικά τα δεδομένα στα οποία είχαν στηρίξει τις επι-

λογές τους όσοι είχαν εισαχθεί στις ΤΕΣ ή στα ΤΕΕ το 1998, με σκοπό την απόκτηση άδειας επαγγέλματος ύστερα από τριετή φοίτηση, το ΠΔ 210/2001 προέβλεψε πρακτική άσκηση δώδεκα μηνών ως προϋπόθεση χορήγησης άδειας άσκησης επαγγέλματος στους σπουδαστές των ΤΕΕ Α' Κύκλου.

Η ρύθμιση αυτή αντίκειται στην αρχή της εύλογης εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη συνέχεια και τη συνέπεια της κρατικής δραστηριότητας, αρχή η οποία, σε περίπτωση νομοθετικής μεταβολής, αποκλείει την εφαρμογή των νέων δυσμενών ρυθμίσεων σε πραγματικές καταστάσεις που έχουν διαμορφωθεί υπό την ισχύ του προγενέστερου νομοθετικού καθεστώτος.

Προτείνεται:

Η πρόβλεψη μεταβατικής ρύθμισης, η οποία να επιτρέπει την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο της εισαγωγής των ενδιαφερόμενων πολιτών στις πρώην ΤΕΣ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ, ΤΕΒΕ

Θέμα: Διαδικασία επιλογής από το ΤΕΒΕ ελεγκτών ιατρών με σύμβαση έργου (βλ. κεφ. Ε.2, 3.2.5)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 2747/1999, οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να αναθέτουν τον έλεγχο της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ασφαλισμένων τους σε ελεγκτές ιατρούς στο πλαίσιο μίσθωσης έργου ετήσιας διάρκειας. Όμως, η έλλειψη συγκεκριμένης διαδικασίας και κριτηρίων επιλογής που θα επέτρεπαν την αιτιολογημένη συγκριτική αξιολόγηση των ενδιαφερομένων αποκλείει τον έλεγχο της νομιμότητας της συγκεκριμένης διοικητικής δράσης και εύλογα δημιουργεί υπόνοιες αδιαφάνειας.

Προτείνεται:

Ο καθορισμός διαδικασίας και κριτηρίων επιλογής των ελεγκτών ιατρών με τους οποίους το ΤΕΒΕ συνάπτει σύμβαση έργου ετήσιας διάρκειας για τον έλεγχο της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ασφαλισμένων και η έκδοση πρακτικού επιλογής που θα κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, ΟΓΑ

Θέμα: Απονομή προσωρινής σύνταξης αναπηρίας (βλ. κεφ. Ε.2, 3.1.3)

Σύνταξη αναπηρίας που χορηγείται σε ασφαλισμένους του ΟΓΑ κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του ΠΔ 334/1998 για το χρονικό διάστημα που αυτοί κρίνονται ανίκανοι για εργασία οριστικοποιείται, ανεξάρτητα από την ηλικία του δικαιούχου, μόνον όταν οι αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές κρίνουν ότι η ανικανότητα για εργασία είναι διαρκής και εφ' όρου ζωής. Μέχρι τότε, οι ενδιαφερόμενοι είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλονται στην ταλαιπωρία και στις δαπάνες των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγρ. 3 του Ν. 2458/1997, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2747/1999, καθίσταται οριστική η σύνταξη αναπηρίας των ασφαλισμένων του ΟΓΑ, οι οποίοι έχουν υπαχθεί στον κλάδο κύριας σύνταξης και συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του ΠΔ 78/1998 και του Ν. 2747/1999. Με τον τρόπο αυτόν όμως παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης συνταξιούχων της ίδιας κατηγορίας.

Προτείνεται:

Η ενιαία αντιμετώπιση των συνταξιούχων αναπηρίας του ΟΓΑ, με τη συμπλήρωση των σχετικών διατάξεων του Ν. 2458/1997, όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους από τον Ν. 2747/1999.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Θέμα: Διανομή εισιτηρίων κοινωνικού τουρισμού από τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων διαφάνειας που διαπιστώνονται στη διαδικασία διανομής των εισιτηρίων κοινωνικού τουρισμού από τα επιμέρους γραφεία του Οργανισμού Εργατικής Εστίας,

προτείνεται:

Η τήρηση πρωτοκόλλου ανάρτησης όλων των ανακοινώσεων του Οργανισμού στα επιμέρους γραφεία του, το οποίο θα χρησιμεύει ως αποδεικτικό στοιχείο για τον ακριβή χώρο και την

ημερομηνία ανάρτησης και απόσυρσης κάθε ανακοίνωσης και ως τεκμήριο ενημέρωσης των ενδιαφερομένων. Επίσης, η πρόβλεψη για μαγνητοφωνημένο μήνυμα στην τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας με το κοινό, στο οποίο θα περιέχονται συγκεκριμένες πληροφορίες για τα προγράμματα του Οργανισμού. Τέλος, η ενημέρωση των ενδιαφερομένων για την τυχόν διάθεση των εισιτηρίων μέσω άλλων φορέων (π.χ. μέσω των ΚΑΠΗ), ώστε να αποφεύγεται ο αιφνιδιασμός τους από την εξάντληση των εισιτηρίων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

1. Θέμα: Έγκριση δαπανών μετακίνησης συνταξιούχου του δημοσίου για διενέργεια ειδικών ιατρικών εξετάσεων (βλ. κεφ. Ε.2, 3.2.2)

Με βάση διάταξη του ΠΔ 416/1989, σε περίπτωση μετακίνησης ασθενή για νοσηλεία που δεν είναι εφικτή στον τόπο διαμονής του είτε ελλείπει νοσηλευτικών ιδρυμάτων είτε ελλείψει κλινών το δημόσιο υποχρεούται να καταβάλει το αντίτιμο του εισιτηρίου. Όμως, η διάταξη αυτή ερμηνεύεται στενά από τους αρμόδιους φορείς, με αποτέλεσμα η δαπάνη να μην καλύπτεται όταν ο ασφαλισμένος αναγκάζεται να μετακινηθεί για τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων. Αυτό υποχρεώνει τους ασφαλισμένους να επιδιώκουν την εισαγωγή τους σε νοσηλευτικό ίδρυμα, ακόμη και όταν αυτή δεν είναι απαραίτητη, για τη διενέργεια συγκεκριμένων ιατρικών εξετάσεων, επιβαρύνοντας ταυτόχρονα τους ασφαλιστικούς φορείς με την καταβολή σημαντικά μεγαλύτερης δαπάνης. Εξάλλου, καθοριστική συνθήκη για την εφαρμογή της διάταξης είναι η αδυναμία παροχής στον τόπο διαμονής του πολίτη των υπηρεσιών που απαιτεί η αντιμετώπιση ενός προβλήματος υγείας και όχι η νοσηλεία ως τρόπος αντιμετώπισής του, δεδομένου μάλιστα ότι η εκτίμηση ως προς την ανάγκη νοσηλείας ούτε στον ίδιο τον ασθενή εναπόκειται ούτε είναι πάντοτε εκ των προτέρων γνωστή σε αυτόν.

Προτείνεται:

Η έκδοση εγκυκλίου η οποία θα επιτρέπει την καταβολή των δαπανών που προβλέπει το ΠΔ 416/1989 και για τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων και στη συνέχεια η οριστική νομοθετική αντιμετώπιση του θέματος, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του κανονισμού περι-

θαλψης ασφαλισμένων του δημοσίου, με υιοθέτηση σαφέστερης διατύπωσης.

2. Θέμα: Υποχρεωτική ιατρική εξέταση ανδρών υποψηφίων για θέση γιατρού υπηρεσίας υπαίθρου με βάση στοιχεία του πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης (βλ. κεφ. Ε.1, 3.4.1.2)

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ΝΔ 67/1968, εάν από το πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης υποψηφίου για θέση γιατρού υπηρεσίας υπαίθρου προκύπτει απαλλαγή από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις του για λόγους υγείας, ο υποψήφιος παραπέμπεται υποχρεωτικά σε εξέταση από υγειονομική επιτροπή. Η διάταξη αυτή παρεισάγει διάκριση λόγω φύλου σε βάρος των ανδρών, καθώς προβλέπει πρόσθετη δυνατότητα πρόσβασης σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τους. Οι γυναίκες υποψήφιοι, όμως, θα μπορούσαν να αποκρύπτουν παρόμοια προσωπικά δεδομένα, διότι δεν υπέχουν στρατιωτική υποχρέωση. Η υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας των ανδρών αποτελεί συνταγματικώς κατοχυρωμένη διάκριση, δεν δύναται όμως να παράγει σε βάρος τους περισσότερα και διαρκέστερα δυσμενή αποτελέσματα. Όπως άλλωστε έχει ήδη υποδείξει η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (απόφαση αρ. 142/2001), η διάταξη αυτή, μετά την ισχύ του Ν. 2472/1997, έπρεπε να θεωρείται καταργηθείσα.

Προτείνεται:

Η κατάργηση του άρθρου 4 του ΝΔ 67/1968 ή η πρόβλεψη γενικής υποχρεωτικής ιατρικής εξέτασης, εφόσον για λόγους διασφάλισης της δημόσιας υγείας κριθεί σκόπιμη η γνώση στοιχείων από το ιατρικό ιστορικό των υποψηφίων.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΤΑΞΗΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ -
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ**

Θέμα: Συντονισμός για την υποδοχή οικονομικών μεταναστών και πολιτικών προσφύγων (βλ. κεφ. Ε.1, 3.10.2)

Σε αντίθεση προς όσα επιτάσσουν το Σύνταγμα (άρθρο 2, παράγρ. 1, άρθρο 5, παράγρ. 1,

άρθρο 7, παράγρ. 2 και άρθρο 22, παράγρ. 3), το διεθνές δίκαιο (άρθρο 3 ΕΣΔΑ) και η κοινή νομοθεσία (Ν. 2776/1999, Ν. 1975/1991 και ΠΔ 61/1999) και παρά την πρόσφατη καταδίκη της Ελλάδας στο Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (αποφάσεις Δικαστηρίου ΕΣΔΑ «Peers κατά Ελλάδα» της 19.4.2001 και «Dougoz κατά Ελλάδα» της 6.3.2001) με αφορμή συνθήκες κράτησης που συνιστούν εξ αντικειμένου ταπεινωτική μεταχείριση, οι χώροι προσωρινής στέγασης των μεταναστών που εισέρχονται παράνομα στη χώρα παραμένουν ανεπαρκείς, η πρόσβαση στη διαδικασία χορήγησης πολιτικού ασύλου είναι ιδιαίτερα δυσχερής και, τέλος, η προστασία των αιτουμένων άσυλο παρουσιάζει σαφή προβλήματα.

Προτείνεται:

Η σύσταση κεντρικού συντονιστικού οργάνου για την ενιαία αντιμετώπιση τόσο των προβλημάτων μεταχείρισης και των συνθηκών κράτησης μεταναστών που εισέρχονται παράνομα στη χώρα όσο και των θεμάτων πολιτικού ασύλου.

Ειδικότερα, για την υποδοχή των μεταναστών που εισέρχονται παράνομα στη χώρα,

προτείνεται:

α) η δημιουργία κέντρων υποδοχής και, εν τω μεταξύ, η βελτίωση των υφιστάμενων χώρων κράτησης,

β) η νομοθετική πρόβλεψη τροφείων για τους κρατούμενους από τις λιμενικές αρχές αντίστοιχων προς εκείνα των κρατούμενων από την Αστυνομία, και

γ) η τακτική ιατρική εξέταση και περιθαλψη των μεταναστών κατά τη σύλληψή τους και όσο διαρκεί η κράτησή τους.

Ως προς τη διαδικασία χορήγησης ασύλου

προτείνεται:

α) η διευκόλυνση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, με την εξασφάλιση διερμηνέα και την ευαισθητοποίηση του λιμενικού και του αστυνομικού προσωπικού,

β) η ευρύτερη εφαρμογή της ταχύρρυθμης διαδικασίας εξέτασης αιτημάτων ασύλου,

γ) τήρηση των διατάξεων για την απαγόρευση κράτησης των αιτουμένων άσυλο που έχουν εφοδιαστεί με το σχετικό δελτίο, και

δ) ο διαχωρισμός της αρμόδιας αρχής για αιτήματα ασύλου από την αρμόδια αρχή για τη σύλληψη και την κράτηση των παράνομα εισερχομένων, κατά τα οριζόμενα σε σχετικό σχέδιο Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ, ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Θέμα: Άνιση μεταχείριση γυναικών στην προκήρυξη θέσεων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας (βλ. κεφ. Ε.1, 3.4.1.1)

Οι κανονιστικές πράξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με τις οποίες οι γυναίκες καταλαμβάνουν ορισμένο μόνο ποσοστό των προκηρυσσόμενων θέσεων διοικητικών και άλλων καθηκόντων (θέσεις τεχνολόγων πληροφορικής, μουσικών κ.λπ.), καταστρατηγούν τις διατάξεις του Ν. 2713/1999 και είναι αντίθετες στην αρχή της ισότητας των πολιτών (διακρίσεις λόγω φύλου) σε ό,τι αφορά την πρόσβαση σε θέσεις του δημόσιου τομέα, όπως αυτή αποτυπώνεται στο άρθρο 4, παράγρ. 1 και 2 του Συντάγματος και στην Οδηγία 76/207 ΕΟΚ. Επίσης, ο απόλυτος περιορισμός του άρθρου 12 του Ν. 2713/1999, σύμφωνα με το οποίο καθήκοντα δασοφυλάκων αναλαμβάνουν μόνο άνδρες, πρέπει να επανεξεταστεί αφενός λόγω της επιβεβλημένης άρσης κάθε ανισότητας σε βάρος των γυναικών μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος (άρθρο 116, παράγρ. 2) και αφετέρου προκειμένου να εκλείψει η αντίφαση αυτού του περιορισμού με την πρακτική της εκπαίδευσης γυναικών σε εθελοντική υπηρεσία δασοφυλάκων.

Προτείνεται:

α) Η προκήρυξη θέσεων διοικητικών και άλλων καθηκόντων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας αδιακρίτως φύλου, και
β) η επανεξέταση του άρθρου 12 του Ν. 2713/1999, σύμφωνα με το οποίο καθήκοντα δασοφυλάκων αναλαμβάνουν μόνο άνδρες, ακόμη και όταν οι θέσεις διεκδικούνται από γυναίκες με σχετική προϋπηρεσία ή προηγούμενη εθελοντική εργασία.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Θέμα: Εκτέλεση διοικητικών μέτρων του Συστήματος Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών παρά την ύπαρξη αθωωτικών δικαστικών αποφάσεων (βλ. κεφ. Ε.4, 4.1)

Σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγρ. 3 του Ν. 2696/1999 («Κύρωση Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας»), τα διοικητικά μέτρα του ΣΕΣΟ, γνωστότερου ως point system, επι-

βάλλονται και εκτελούνται παράλληλα και ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις. Η πρακτική που ακολουθεί το Υπουργείο Μεταφορών σε σχέση με την εφαρμογή αυτής της διάταξης έχει ως αποτέλεσμα να μην ανακαλούνται οι πράξεις επιβολής των βαθμών που καταχωρίζονται σε βάρος των οδηγών, ακόμη και όταν ακολουθεί αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου που έχει κρίνει τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Η πρακτική αυτή είναι προφανώς ασύμβατη με το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, όπως προβλέπει το άρθρο 20, παράγρ. 1 του Συντάγματος.

Προτείνεται:

Η προσθήκη δεύτερου εδαφίου στην παράγραφο 3 του άρθρου 107 του ΚΟΚ, σύμφωνα με το οποίο «Μεταγενέστερη τυχόν αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου ακυρώνει αυτοδικαίως την καταχώριση στο σύστημα ΣΕΣΟ».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Από τη φύση της η διαδικασία εξέτασης, υιοθέτησης και τελικής υλοποίησης προτάσεων για τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης είναι χρονοβόρα, ιδίως εάν απαιτεί και νομοθετική πρωτοβουλία από πλευράς του αρμόδιου υπουργείου. Για τον λόγο αυτόν, η ανταπόκριση της διοίκησης στις σχετικές προτάσεις της Αρχής δεν είναι ορατή παρά μετά την πάροδο αρκετού χρόνου από τη στιγμή της διατύπωσής τους. Έπειτα από παρέλευση όμως τριών ετών από την υποβολή των πρώτων προτάσεων, που έγινε τον Μάρτιο του 1999 με αφορμή την κατάθεση της πρώτης ετήσιας έκθεσης της Αρχής, είναι πλέον δυνατή η συναγωγή πιο αξιόπιστων συμπερασμάτων.

Η αποδοχή περισσότερων του ενός τρίτου των νομοθετικών και οργανωτικών προτάσεων του Συνηγόρου του Πολίτη μετά τα τρία πρώτα έτη λειτουργίας της Αρχής στην Ελλάδα αποτελεί μια κατ' αρχήν θετική εξέλιξη. Μάλιστα, το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος αυτών των προτάσεων έγιναν αποδεκτές κατά το 2001 οδηγεί σε συγκρατημένα αισιόδοξα συμπεράσματα ως προς τις προοπτικές ενός εποικοδομητικού, πολυεπίπεδου και αποτε-

λεσματικού διαλόγου της Αρχής με τους φορείς της δημόσιας διοίκησης. Η σταδιακή ενίσχυση αυτού του διαλόγου και η δυναμική που τείνει να αποκτήσει έχουν δύο επιπλέον θετικές συνέπειες: πρώτον, προσδίδουν αυξημένο κύρος στη διαμεσολαβητική διάσταση του έργου της Αρχής και δεύτερον, δημιουργούν την εύλογη προσδοκία για περαιτέρω εμβάθυνση και διεύρυνση αυτής της συνεργασίας, που στόχο έχει την αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων της δημόσιας διοίκησης.

Έως τις 31.12.2001, τα ποσοστά αποδοχής των προτάσεων των Κύκλων του Συνηγόρου του Πολίτη, όπως αποτυπώνονται στα Γραφήματα 46 και 47 του κεφαλαίου Δ', είχαν ως εξής: Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 36,1%, Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας 33,1%, Κύκλος Ποιότητας Ζωής 21,1% και Κύκλος Σχέσεων Κράτους-Πολίτη 54,5%.

Σε ό,τι αφορά τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα, επισημαίνεται ότι τα ποσοστά αποδοχής των προτάσεων της Αρχής από τα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία διαφέρουν από Κύκλο σε Κύκλο και συναρτώνται κατ' εξοχήν με το οικονομικό κόστος αλλά και με τις ευρύτερες δομικές αλλαγές και το πολιτικό κόστος που αρκετά συχνά συνεπάγεται η προτεινόμενη τροποποίηση του πλαισίου λειτουργίας της διοίκησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Κύκλος Ποιότητας Ζωής, που είναι και ο μόνος Κύκλος στον οποίο παρατηρείται ρητή άρνηση υιοθέτησης των προτάσεων από τη διοίκηση, σε μικρό πάντως αριθμό. Επισημαίνεται, παρά ταύτα, ότι το ποσοστό ευθείας απόρριψης των προτάσεων της Αρχής από τους αρμόδιους φορείς της διοίκησης παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό (2% επί του συνόλου), ενώ αντίθετα εκκρεμούσε έως τις 31.12.2001 η απάντηση και η τοποθέτηση της διοίκησης για το 63,5% του συνόλου των υποβληθεισών προτάσεων. Πρόθεση του Συνηγόρου του Πολίτη είναι να αποτελέσουν οι εκκρεμείς αυτές προτάσεις αντικείμενο νέων επαφών με τα αρμόδια υπουργεία κατά το 2002.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

1. Έγινε καθ' ολοκληρίαν αποδεκτή πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 251) για τη συμπλήρωση της παρα-

γράφου 3 του άρθρου 7 του Ν. 1763/1988, που περιόριζε τη δυνατότητα παράτασης αναβολής λόγω σπουδών στις περιπτώσεις μετεγγραφής σε ανώτερη βαθμίδα. Στο πλαίσιο των ανώτερων χρονικών ορίων αναβολής που προβλέπει ο νόμος, το άρθρο 18, παράγρ. 2 του Ν. 2936/2001 παρέχει δικαίωμα παράτασης αναβολής λόγω σπουδών και σε όλους όσους, παραμένοντας στην ίδια βαθμίδα, εισάγονται σε σχολή μεγαλύτερης διάρκειας σπουδών προπτυχιακού επιπέδου ή συνεχίζουν τη μεταπτυχιακή τους ειδικευση με την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

2. Ομοίως, έγινε καθ' ολοκληρίαν αποδεκτή, με το άρθρο 18, παράγρ. 3 του Ν. 2936/2001, πρόταση της Αρχής που περιλαμβανόταν στην ειδική έκθεση του 1999 για την εναλλακτική πολιτική και κοινωνική υπηρεσία (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 99) και αφορούσε στον διαφορετικό υπολογισμό της χρονικής της διάρκειας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επέκταση και σε αυτήν (όχι ευθέως, αλλά αναλογικά προς την κατά πολύ μεγαλύτερη χρονική της διάρκεια) της εφαρμογής ευμενών διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας που διέπουν τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας πολυτέκνων και άλλων ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων.

3. Έγινε επίσης καθ' ολοκληρίαν αποδεκτή, με το άρθρο 27 του Ν. 2915/2001, πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για αναδρομική διαγραφή από το ποινικό μητρώο όσων ποινών είχαν επιβληθεί σε αντιρρησίες συνείδησης πριν τεθεί σε ισχύ ο Ν. 2510/1997 για ανυποταξία, πράγμα που είχε ως συνέπεια να αποκλείεται εφ' όρου ζωής η πρόσβασή τους σε ορισμένα επαγγέλματα.

4. Τέλος, έγινε αποδεκτή πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για την παροχή δικαιώματος επανεξέτασης υποθέσεων από την Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή για τρίτη φορά, σε περίπτωση σοβαρής επιδείνωσης της υγείας του ενδιαφερομένου (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 252). Προωθείται η σχετική τροποποιητική διάταξη του άρθρου 1, παράγρ. 2 του Ν. 2435/1996.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

1. Πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 273) για τη ρύθμιση

της διαδικασίας επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου μεταβίβασης ακινήτων, εν όψει και της σχετικής νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, υιοθετήθηκε με την τροποποίηση της αρ. 1080792/1428/0013/πολ.1162/10.7.89 εγκυκλίου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Η υλοποίηση πρότασης του Συνηγόρου του Πολίτη για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος των χήρων ανδρών, συζύγων δημοσίων υπαλλήλων (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 253), αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο της επικείμενης αναμόρφωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων υπαλλήλων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σε πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για τη χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος στους συνταξιούχους του δημοσίου που έχουν προσφέρει αποδεδειγμένα διακεκριμένες υπηρεσίες στις τέχνες και τα γράμματα (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 252), το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής - Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) απάντησε, επικαλούμενο αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού (άρθρο 1, παράγρ. 2 του Ν. 2435/1996). Ωστόσο, αναφέρει συμπληρωματικά ότι για το ζήτημα της συνταξιοδότησης των λογοτεχνών-καλλιτεχνών προωθείται νέο σχέδιο διατάξεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Με την αρ. 2/17961/0020/27.1.00 ΚΥΑ υιοθετήθηκε πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 161) για τη μετακίνηση των εισοδηματικών ορίων χορήγησης των πολυτεχνικών επιδομάτων σε αισθητά υψηλότερη βάση. Ήδη, με το άρθρο 50 του Ν. 2972/2001, το ύψος του εισοδήματος έπαψε να αποτελεί λόγο μη χορήγησης αυτών των επιδομάτων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στο έγγραφό του με αρ. πρωτ. 17775/7.9.01, ο Υφυπουργός Ανάπτυξης εκδήλωσε την πρόθεσή του να υιοθετήσει πρόταση της Αρχής (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 253) για την τροποποίηση της διάταξης του Ν. 1804/1988, που προβλέπει υποχρεωτική εγγραφή πτυχιούχων στην Ένωση Ελλήνων Χημικών, έτσι ώστε να υπάρξει στον νόμο και πρόβλεψη εκούσιας διαγραφής τους από αυτήν. Η διοίκηση της Ένωσης, προς στην οποία απευθύνθηκε ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, παρέπεμψε το θέμα σε προσεχή συνεδρίαση του ανώτατου αντιπροσωπευτικού οργάνου της.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Με το Φ53/οικ.2323/12.12.01 έγγραφο του αρμόδιου Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο κοινοποιήθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη εν όψει σχετικής πρότασης που είχε διατυπώσει η Αρχή (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 158), οι ασφαλιστικοί οργανισμοί καλούνται να διερευνήσουν τη δυνατότητα επέκτασης του επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας και σε άλλες κατηγορίες ασφαλισμένων, μεταξύ των οποίων και σε πάσχοντες από ασθένειες με τα ίδια ή βαρύτερα συμπτώματα, όπως η μυοπάθεια βαριάς μορφής που έχει ως αποτέλεσμα την κατάργηση της κινητικότητας των κάτω άκρων, οι υψηλοί μηριαίοι ακρωτηριασμοί και η φωκομελία των κάτω άκρων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

1. Στον πρόσφατο Ν. 2971/2001 («αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις») ελήφθησαν υπόψη τρεις από τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη που είχαν διατυπωθεί σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 227 και Ετήσια έκθεση 2000, σ. 255-256). Συγκεκριμένα, στον νέο νόμο προβλέπεται:

α) ο υποχρεωτικός καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας πριν από οποιαδήποτε οικοδομική δραστηριότητα ή μελέτη σχεδιασμού εντός ζώνης 100 μ. από την ακτογραμμή,

β) η σύνταξη μελέτης υδρογεωλογικών στοιχείων για τον καθορισμό του αιγιαλού, και
γ) η σύνταξη σαφώς αιτιολογημένης έκθεσης της επιτροπής καθορισμού του αιγιαλού.

2. Σχετικά με τη σύνταξη μεμονωμένων πράξεων εφαρμογής στην περιοχή Περιβολάκια Ρεθύμνης και την πρόταση της Αρχής για την ανάγκη αποσαφήνισης του νομικού πλαισίου που τις διέπει (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 221), το ΥΠΕΧΩΔΕ, στο από 25.1.2002 έγγραφό του προς τον Συνήγορο του Πολίτη, αναγνωρίζει την ύπαρξη του προβλήματος στην περιοχή και επισημαίνει ότι έχει ήδη ακυρώσει μία σχετική πράξη εφαρμογής. Θεωρεί ωστόσο ότι, μετά τις οδηγίες που δόθηκαν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ρεθύμνης, δεν απαιτείται περαιτέρω αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου των μεμονωμένων πράξεων εφαρμογής ούτε τροποποίησή του. Καθώς οι προτάσεις της Αρχής δεν έχουν υιοθετηθεί από τη ΝΑ Ρεθύμνης και τον Δήμο Ρεθύμνου, η υπόθεση παραμένει υπό διερεύνηση.

3. Θετική είναι κατ' αρχάς η ανταπόκριση του υπουργείου στην πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για τον επανακαθορισμό του ενοικίου των επιταγμένων ακινήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις για τις επαγγελματικές μισθώσεις και ειδικά με βάση το ποσοστό του τρέχοντος πληθωρισμού (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 223). Στο από 5.2.2002 έγγραφό της, η Διεύθυνση Οργάνωσης του ΥΠΕΧΩΔΕ αναφέρει ότι εξετάζεται ενδεχόμενη σχετική νομοθετική ρύθμιση στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτεία» για το ΥΠΕΧΩΔΕ. Όπως αναφέρεται στο ίδιο έγγραφο, σε αυτό το πλαίσιο θα εξεταστεί και το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με τη μη ευνοϊκή δανειοδότηση για αυθαίρετα κτίσματα που έχουν υποστεί ζημιές ή κρίνονται κατεδαφιστέα εξαιτίας φυσικών καταστροφών.

4. Σχετικά με τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για τις δεσμεύσεις και τις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις ακινήτων, οι Διευθύνσεις Τοπογραφικών Έργων και Οργάνωσης του ΥΠΕΧΩΔΕ ενημέρωσαν την Αρχή ότι

α) η μεν πρόταση για τη σύναψη χαμηλότοκων δανείων από τους ΟΤΑ (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 222 και Ετήσια έκθεση 2000, σ. 256-257) δεν αφορά στο υπουργείο, και

β) η αρμόδια Διεύθυνση Απαλλοτριώσεων και Τοπογραφίσεων υπέβαλε προτάσεις προς την επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος

«Πολιτεία» για το ΥΠΕΧΩΔΕ, που έχουν στόχο την ταχύτερη ολοκλήρωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σχετικά με τη δυνατότητα εκούσιας αποχώρησης από το ΤΕΕ (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 258), το υπουργείο ενημέρωσε την Αρχή ότι εξετάζει την ανάγκη θέσπισης σχετικής ρύθμισης. Ήδη κατά το 2001 παρατηρήθηκε μεταστροφή στη διοικητική πρακτική του ΤΕΕ, ειδικά για τους πολίτες των οποίων η άμεση διαγραφή ζητήθηκε από τον Συνήγορο του Πολίτη, σε συνέχεια σχετικής αναφοράς τους. Η πρόταση της Αρχής έγινε δεκτή και οι ενδιαφερόμενοι διαγράφηκαν αναδρομικά από την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους. Σε ό,τι αφορά την πολυετή καθυστέρηση της συζήτησης των υποθέσεων του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΤΕΕ που έχει επισημάνει η Αρχή (βλ. Ετήσια έκθεση 1998, σ. 95), η Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ απύθυνε σχετική επιστολή προς τον πρόεδρο του ΤΕΕ. Σε αυτήν εκφράζεται η ανάγκη άμεσης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης του προβλήματος με την υποβολή σχετικών προτάσεων από το ΤΕΕ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

1. Στην Ετήσια έκθεση 2000 (βλ. σ. 258), ο Συνήγορος του Πολίτη διατύπωσε την πρόταση να υπαχθούν στην έννοια του υποψήφιου σπουδαστή του Ελεύθερου Ανοικτού Πανεπιστήμιου (ΕΑΠ) από ακριτικές περιοχές, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 του Ν. 2552/1997, τόσο οι μόνιμοι κάτοικοι ακριτικών περιοχών της νησιωτικής Ελλάδας όσο και ακριτικών περιοχών που βρίσκονται σε νομούς όπου τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν παρέχουν μεταπτυχιακές σπουδές. Η εν λόγω πρόταση συμπληρώθηκε με το από 16.7.2001 πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, με το οποίο ζητήθηκε από τον αρμόδιο Υπουργό η τροποποίηση της προαναφερόμενης διάταξης, ώστε να αποκτήσουν δυνατότητα συμμε-

τοχής σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών του ΕΑΠ και οι πτυχιούχοι των ΤΕΙ.

Το αρμόδιο υπουργείο πληροφόρησε τον Συνήγορο του Πολίτη ότι το ΕΑΠ, το οποίο έχει ήδη συμφωνήσει εγγράφως με τις προτάσεις της Αρχής, επεξεργάζεται σχέδιο νόμου για τη συνολική αντιμετώπιση των θεμάτων εφαρμογής του Ν. 2552/1997. Εν τω μεταξύ, όπως προκύπτει από προκήρυξη για τη συμμετοχή υποψηφίων σε προγράμματα σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2001-2002, το ΕΑΠ έχει διευρύνει την έννοια του όρου «μόνιμοι κάτοικοι ακριτικών περιοχών», εντάσσοντας σε αυτήν, εκτός από τους μόνιμους κατοίκους των δήμων Αριδαίας, Βεγορίτιδας και Εξαπλατάνου του Νομού Πέλλας, και εκείνους των παραμεθόριων περιοχών της νησιωτικής Ελλάδας.

2. Με την έκδοση του ΠΔ 210/2001 υλοποιήθηκε πλήρως πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για την επίσηυση της διαδικασίας έκδοσης των προεδρικών διαταγμάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του Ν. 2009/1992, προκειμένου να κατοχυρωθούν τα επαγγελματικά δικαιώματα των κατόχων τίτλων σπουδών του τομέα επαγγελματιών υγείας της μεταδευτεροβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης (βλ. Ετήσια έκθεση 1999, σ. 101 και Ετήσια έκθεση 2000, σ. 95).

3. Σχετικά με τη μεταφορά των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχολεία που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση από τον τόπο κατοικίας τους, ο Συνήγορος του Πολίτη είχε διατυπώσει πρόταση για την κάλυψη των εξόδων συνοδείας των μαθητών από την υπηρεσία που αναλαμβάνει τη μίσθωση των μεταφορικών μέσων (βλ. Ετήσια έκθεση 2000, σ. 264). Με την από 3.12.2001 επιστολή του, ο αρμόδιος υπουργός διαβεβαιώνει ότι οι απόψεις της Αρχής λαμβάνονται σοβαρά υπόψη

στο πλαίσιο της επανεξέτασης των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Σε συνέχεια σχετικής πρότασης του Συνηγόρου του Πολίτη, που απέβλεπε στη διασφάλιση της έγκαιρης ενημέρωσης των ζημιωθέντων παραγωγών κατά τη διαδικασία χορήγησης οικονομικών ενισχύσεων (υπόθεση 7395/2001), η Διεύθυνση Πολιτικού Σχεδιασμού Εκτάκτων Αναγκών του Υπουργείου Γεωργίας ενημέρωσε την Αρχή ότι οι πίνακες διαπίστωσης αποκατάστασης ζημιών που συντάσσονται οι αρμόδιες επιτροπές διαπίστωσης θα αναρτώνται επί δεκαήμερο στο οικείο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα, έτσι ώστε οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί να μπορούν να υποβάλλουν μέσα σε αυτό το δεκαήμερο τις τυχόν ενστάσεις τους, οι οποίες θα εκδικάζονται από επιτροπές διαφορετικής σύνθεσης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Με την αρ. Φ3342/37/2001 υπουργική απόφαση, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας υιοθέτησε πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη για τη διάθεση του παραβόλου ύψους 10.000 δρχ. από τις κατά τόπους λιμενικές αρχές, το οποίο απαιτείται, μεταξύ άλλων, για τη θεώρηση άδειας επαγγελματικού πλοίου αναψυχής. Η προηγούμενη διάταξη (ΥΑ 3122.1/53/1999, ΦΕΚ 2287/31.12.99), η εφαρμογή της οποίας είχε ως αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των ενδιαφερομένων, προέβλεπε ότι ανεξάρτητα από τον τόπο ελλιμενισμού του πλοίου, το εν λόγω παράβολο εισπράττονταν από τον Ειδικό Λογαριασμό Κεφαλαίου Λιμενικής Αστυνομίας της Λιμενικής Αρχής Πειραιά, η οποία στη συνέχεια το διέθετε στους δικαιούχους.